



NÄRPES
STAD
NÄRPIÖN KAUPUNKI

NÄRPIÖN KAUPUNGIN KONSERNIOHJE



Hyväksytty valtuustossa 26.2.2018

Sisältö

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite.....	4
2. Soveltamisala.....	4
3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen.....	5
4. Konserniohjeen sitovuus.....	5
5. Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako.....	5
6. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	6
7. Luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen.....	7
8. Velvollisuus hankkia kunnan kanta ennen päätöksentekoa.....	7
9. Konsernin sisäiset palvelut.....	8
9.1 Hankinnat.....	8
9.2 Rahoitus- ja sijoitustoiminta.....	8
9.3 Henkilöstöpolitiikka.....	8
9.4 Talous- ja henkilöstöhallinto.....	8
10. Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen.....	9
11. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa.....	9
12. Tiedottaminen.....	9
13. Kuntakonsernin tarkastus.....	10
13.1 Tilintarkastus.....	10
13.2 Tarkastuslautakunta.....	10

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Närpiön kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupungin kokonaisuuteen huomioon ottaen.

2. Soveltamisala

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteistöjä sekä näiden tytäryhteistöjä. Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että kaupungin konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Närpes Vatten Ab
- Oy Aqua Botnica Ab
- Ab Biodalens Greencenter Biolaakso Oy
- Ab Sydösterbottens Ishall - Suupohjan Jäähalli Oy
- Närpes Bostäder Ab - Närpiön Asunnot Oy
- Ab Närpes Dynamo Net Närpiö Oy
- Ab Närpes Företagarcenter Oy
- Närpes Fjärrvärme Ab - Närpiön Kaukolämpö Oy
- Närpes Idrottshall Ab
- Ömsesidiga fastighetsaktiebolaget Mittistan

Kaupungin osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyrittystä ja osakkuusyrittystä.

Närpiön osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- Ab Öskata Vind Närpes - Öskatan Tuuli Närpiö Oy
- Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy
- Fastighetsaktiebolaget Övermark kommund

Närpiön kaupunki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Kärkulla samkommun
- Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur
- Pohjanmaan liitto
- Suupohjan koulutuskuntayhtymä

- Rannikko-Pohjanmaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon kuntayhtymä

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kaupungin tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

4. Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako

Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä §§ 22–23.

6. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Kaupunginvaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksyntä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kaupungille sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja muun muassa tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava konsernijohtolle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaan varten kunnalle puolivuositteittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä, joka voi olennaisesti vaikuttaa yhteisön talouteen ja toimintaan, on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupungille tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto tai talousjohtaja antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

7. Kaupungin luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Luottamushenkilöllä on kuntalain 83 §:n mukaan oikeus saada konsernijohtolta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimiessaan tarpeellisena ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohtolle. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

8. Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhtiön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijohtoon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- yrityskaupat
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimuksen yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

9. Konsernin sisäiset palvelut

1. Hankinnat

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä ja kaupungin hankintaohjeita. Tytäryhteisöjen hankinnat tulee koordinoita kaupungin hankintojen kanssa, milloin se on mahdollista ja perusteltua. Konsernijohto voi antaa hankintoihin liittyvän hallinnollisen yhteistyön lisäämisestä määräyksen, jota tytär yhteisön on noudatettava.

Konsernin sisäisiä hankintoja tulee priorisoida, milloin se on mahdollista.

2. Rahoitus- ja sijoitustoiminta

Konsernin taloutta on suunniteltava ja hoidettava kokonaisuutena. Tytäryhteisön rahoitus- ja sijoitustoiminnan tulee olla kustannustietoista. Mahdollisesta lainarahoitustarpeesta on ilmoitettava konsernijohtolle tulevan vuoden talousarvioprosessin yhteydessä.

Tarjouskyselyistä on käytävä ilmi, että yhteisö on osa Närpiön kaupunkikonsernia.

Tytär yhteisöt voivat pyytää kaupungilta investointia varten otetun lainan takaamista kuntalain 129 §:n mukaisesti.

Kaupunki voi tarvittaessa myöntää tytär yhteisöille lyhytaikaisia lainoja maksuvalmiuden takaamiseksi.

Tytär yhteisöjen sijoitustoiminnan tulee noudattaa kaupungin voimassa olevia sijoitustoiminnan ohjeita sekä, mikäli mahdollista, niiden tulee koordinoita sijoitustoimeksiannot kaupungin muuhun sijoitustoimintaan.

3. Henkilöstöpolitiikka

Tytär yhteisöjen henkilöstöpolitiikan tulee noudattaa kaupungin palkkausta ja henkilöstöetuja koskevaa henkilöstöpolitiikkaa. Kaupungin henkilöstöpäälliköltä tulee tarvittaessa kysyä neuvoa palkkaus- ja sopimusasioissa.

Tytär yhteisöjen tulee rekrytoinneissaan ottaa huomioon konsernin työntekijöiden sisäinen uudelleensijoitustarve.

Tytär yhteisön tulee liittyä jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei toiminnan laatu tai tytär yhteisön etu edellytä jäsenyyttä jossain muussa työnantajayhteisössä.

Tytär yhteisö järjestää eläkevakuutuksensa KEVAssa, jollei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä.

4. Talous- ja henkilöstöhallinto

Jotta taloutta voidaan suunnitella ja ohjata tarkoituksenmukaisella tavalla, konsernijohto voi antaa sitovat määräykset tytär yhteisön talous- ja henkilöstöhallinnon yhtenäistämistä kaupungin kanssa henkilöstöresurssien tehokkaaksi hyödyntämiseksi konsernissa. Konsernitilinpäätöksen

laadinta vaatii, että tytäryhteisöjen tilinpäätöksistä ja liitetiedoista voidaan viipymättä saada yksityiskohtaista tietoa.

10. Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Konsernijohto päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallituksiin kaupungin hallintosäännön 23 §:n kohdan 8 mukaisesti. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

11. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Konserniyhteisöjen tulee noudattaa hyvän hallinto- ja johtamistavan periaatteita siten, että ne varmistavat, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kunnan omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

12. Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä kunnan muun omistukseen, sopimukseen tai rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Tytäryhteisöjen on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan sekä muista merkittävistä asioista. Yhteisön tiedottaminen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta konserniyhtiön hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella konsernijohto. Tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuuslainsäädäntö.

13. Kuntakonsernin tarkastus

1. Tilintarkastus

Kaupungin tytäryhteisön tilintarkastajaksi tulee valita kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tarkastuksen järjestämiseen liittyvää perusteltua syytä.

2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä yhteistuumin päävastuullisen tilintarkastajan kanssa.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.